

Introduction to Midrash

Part 3 – Seder Olam & Avot dRabbi Natan

Rabbi Chaim Metzger

cmetzger@torontotorah.com

What is Seder Olam?

Written by R' Yosi Ben Chalafta in ~160 CE

In Mishnaic Hebrew

Book of Rabbinic Chronology

De Facto Chronology of Gemara

Starts with creation and goes until Bar Kochba revolt

Companion text

Critical edition by Professor Chaim Milikowski

Yevamot 82b

And [Rabbi Yohanan](#) said: Who is the *tanna* who taught *Seder Olam*? It is [Rabbi Yosei](#).

Rashbam Baba Bathra 124b

[Rabbi Yohanan](#) says: An unattributed mishna is in accordance with the opinion of [Rabbi Meir](#); an unattributed *baraita* in the *Sifra*, the halakhic midrash on the book of Leviticus, is in accordance with the opinion of [Rabbi Yehuda](#); and an unattributed *baraita* in the *Sifrei* is in accordance with the opinion of [Rabbi Shimon](#);

an unattributed *Seder Olam* is R' Yosi, an unattributed *baraita* in the *Tosefta* is in accordance with the opinion of [Rabbi Nehemya](#); And all of these are in accordance with the opinion of [Rabbi Akiva](#), as all the Sages mentioned were his disciples.

ואמר [רבי יוחנן](#): מאן תנא סדר עולם — רבי יוסי.

סתם מתניתין רבי מאיר, סתם ספרא רבי יהודה, סתם ספרי רבי שמעון, **סתם סדר עולם ר' יוסי**, סתם תוספתא רבי נחמיה וכולן אליבא דר' עקיבא.

Seder Olam Chapter 5

From Eilim they travel to Alush, as it says 'And they took their journey from Elim, and all the congregation of the children of Yisra'el came to the wilderness of Sin' (Shemot 16:1)

'on the fifteenth day of the second month after their departing out of the land of Mizrayim.' it was the first day of the week, which means Rosh Chodesh Iyar was on Sunday. We also learn that Israel ate from the bread they took from Egypt for 30 days, and on that day they ran out. That evening they went to collect the Slav and in the wake up early in the morning to collect Manna. In Alush Shabbat was given to them. That is where they observed the first Shabbat. As it says ' the people rested on the 7th day (Shemot 16:30).

On Sunday, the 22nd of Iyar they traveled from Alush to Refidim, there they received the Well [of Miriam] and fought with Amalek and observed their second Shabbat.

From Refidim they traveled to Midbar Sinai and found the clouds of glory. For 5 days Moshe would go up to the top of the mountain and come down to tell the people the word of G-d, they return with their comments to G-d. In the 3rd month on the 6th day we received the Ten Commandments, it was Shabbat

סדר עולם רבה (ליינר) פרק ה

ומאילם נסעו לאלוש, שנאמר ויסעו מאילם ויבאן כל עדת בני ישראל אל מדבר סין (שמות טז א) (והוא אלוש).
בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים (שם/שמות ט"ז, א), ואחד בשבת היה, הא למדנו שראש חדש אייר באחד בשבת היה, ועוד למדנו שהיו ישראל אוכלין מעוגה שהוציאו בידם ממצרים כל שלשים יום, ובו ביום כלתה, ולערב אכלו את השליו ולמשכים לקטו את המן, ובאלוש נתנה להם השבת, ושם עשו שבת ראשונה, שנאמר וישבתו העם ביום השבעי (שם/שמות טז ל), באחד בשבת כ"ב באייר נסעו מאלוש ובאו להם לרפידים, ושם נתנה להם הבאר ונלחמו עם עמלק ושם עשו שבת שניה, נסעו מרפידים ובאו להן למדבר סיני ומצאו עליו ענני כבוד. כל חמשת הימים היה משה עולה לראש ההר ויורד ומגיד לעם את דברי המקום, ומשיב דבריהם לפני המקום, בשלישי בששה לחדש נתנו להם עשרת הדברות, ויום השבת היה.

What is Avot d'Rabbi Natan?

Parallels Pirkei Avot, with added stories and maxims. Called 'Gemara' or 'Tosefta' of Pirkei Avot

One of the 'Minor Tractates' Masechtot Ketanot

Unclear exactly when it was written and by whom, but sometime between 650 and 950 CE

Two versions- A and B – published by Solomon Schechter

The chapters of the two recensions of Avot de-Rabbi Nathan correspond with those of the Mishnah Avot as follows:

- Chapters 1-11 of recension **A** and chapters 1-23 of recension **B** correspond with [Pirkei Avot](#) 1:1-11, dealing with saying of the [Zugoth](#).
- Chapters 12-19 of **A** and chapters 24-29 of **B** correspond with [Pirkei Avot](#) 1:12-18 and chapter 2, dealing with the teachings of [Hillel](#), [Shammai](#), [Yohanan ben Zakkai](#) and his disciples
- Chapters 20-30 of **A** and chapters 30-35 of **B** correspond with [Pirkei Avot](#) chapters 3-4, an independent [mishnaic](#) collection
- Chapters 31-41 of **A** and chapters 36-48 of **B** correspond with [Pirkei Avot](#) chapter 5, a collection of anonymous statements related by form (Wikipedia)

Pirkei Avot 5:1

With ten utterances the world was created. And what does this teach, for surely it could have been created with one utterance? But this was so in order to punish the wicked who destroy the world that was created with ten utterances, And to give a good reward to the righteous who maintain the world that was created with ten utterances. (Trans. Josh Kulp)

בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וַיֵּמָּה תִּלְמוּד
לוֹמַר, וְהֵלֵא בְּמֵאֻמָּר אֶחָד יָכוֹל לְהַבְרִיאֹת,
אֶלָּא לְהַפְרֵעַ מִן הָרָשָׁעִים שְׂמַאֲבָדִין אֶת
הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת, וְלַתֵּן שָׂכָר
טוֹב לְצַדִּיקִים שְׂמֻקְיָמִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא
בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת:

Avot dRabbi Natan Nusach A Chapter 31

And anyone who commits one transgression, or breaks one Sabbath, or causes one life to be lost, the Torah considers it as if he had destroyed the entire world, which was created with ten utterances. And whoever violates a commandment or desecrates a Shabbat and who kills a person it is equal to destroying the world that was created with ten utterances, for this is what we find with Cain, who killed his brother Abel, as it says (Genesis 4:10), "The voice of your brother's bloods [cry out to Me from the ground]." It should say "blood," but it says "bloods." This teaches that it was also the blood of his children and his children's children, and all his future generations, until the end of the human line, that would have one day descended from him. They all stood up and cried out before the Holy Blessed One. (So you learn from this that one person is considered as important as the entire work of Creation.) (William Davidson Translation)

בעשרה מאמרות נברא העולם. וכי מה צורך לבאי עולם בכך? אלא ללמדך שכל העושה מצוה אחת וכל המשמר שבת אחד וכל המקיים נפש אחת [מעלה עליו הכתוב] כאילו קיים עולם מלא שנברא בעשרה מאמרות. וכל העובר עבירה אחת וכל המחלל שבת אחד וכל המאבד נפש אחת מעלין עליו כאילו איבד עולם מלא שנברא בעשרה מאמרות שכן מצינו בקין שהרג את הבל אחיו שנא' (בראשית ד':י') קול דמי אחיך דם אחד שפך דמים רבים נאמר אלא מלמד שדם בניו ובני בניו וכל תולדותיו עד סוף כל הדורות שעתידין לצאת ממנו כולם היו עומדין וצועקין לפני הקב"ה (הא למדת שאדם אחד שקול כנגד מעשה בראשית כולו):

Rabbi Nehemiah would say: Where do we learn that one person is considered as important as the entire work of Creation? Because it says (Genesis 5:1), "This is the book of the generations of humanity," and prior to that it said (Genesis 2:4), "These are the generations of the heavens and the earth when they were created." Just as previously there was creating and making, so too here there is creating and making. [This] teaches that the Holy Blessed One showed [Adam] all the generations that would come from him, as if they rose up (and played) before him. And some say that he was shown only his righteous descendants, as it says (Isaiah 4:1), "All who were inscribed for life in Jerusalem."

Rabbi Yehoshua ben Karha would say: See, it says (Psalms 139:16), "Your eyes see my unformed substance, they were [all recorded] in your book." This teaches that the Holy Blessed One showed [Adam] the first person every generation and its preachers, community servants, leaders, prophets, warriors, sinners, and saints, and said to him, "In this generation this one will be a king. In that generation this one will be a scholar."

רבי נחמיה אומר מנין שאדם אחד שקול כנגד כל מעשה בראשית שנא' (שם ה) זה ספר תולדות אדם ולהלן הוא אומר (שם ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם מה להלן בריאה ועשיה אף כאן בריאה ועשיה מלמד שהראהו הקב"ה כל הדורות שעתידין לצאת ממנו כאילו הם עומדין (ומשחקין) לפניו. וי"א לא הראהו אלא צדיקים בלבד שנא' (ישעיהו ד' ג') כל הכתוב לחיים בירושלים.

רבי יהושע בן קרחה אומר הרי הוא אומר (תהילים קל"ט:ט"ז) גלמי ראו עיניך ועל ספרך וגו' מלמד שהראהו הקב"ה לאדם הראשון דור דור ודורשיו דור דור ופרנסיו דור דור ומנהיגיו דור דור ונביאיו דור דור וגבוריו דור דור ופושעיו דור דור וחסידיו בדור פלוני עתיד להיות מלך פלוני בדור פלוני עתיד להיות חכם פלוני.

Avot dRabbi Natan Nusach B Chapter 36

With ten utterances the world was created. And what does this teach, for surely it could have been created with one utterance? But this was so in order to punish the wicked who destroy the world:

with ten utterances the world was created and these are them:

Rabbi Yirmiya would add 'G-d created the sea creatures' (1:21) and remove 'not good for man to be...',

And what need is there for all of those who enter the world to exist?

To teach us that whoever kills one soul from Israel is as if they have destroyed a whole world, and whoever uphold the life of one person in Israel is as if they have upheld a whole world.

בעשרה מאמרות נברא העולם ומה תלמוד לומר והלא במאמר אחד יכול להבראות אלא להפרע מן הרשעים שמאבדין את העולם:

בעשרה מאמרות נברא העולם ואלו הן.

1) ויאמר אלהים יהי אור (בראשית א' ג'). 2) ויאמר אלהים יהי רקיע (שם שם ו'). 3) ויאמר אלהים יקוו המים (שם שם ט'). 4) ויאמר אלהים תדשא הארץ (שם שם י"א). 5) ויאמר אלהים יהי מאורות (שם שם י"ד). 6) ויאמר אלהים ישרצו המים (שם שם כ'). 7) ויאמר אלהים תוצא הארץ (שם שם כ"ד). 8) ויאמר אלהים הנה נתתי (שם שם כ"ט). 9) ויאמר אלהים נעשה אדם (שם שם ל'). 10) ויאמר אלהים לא טוב היות האדם לבדו (שם ב' י"ח).

רבי ירמיה הוה מקיים ויברא אלהים את התנינים (שם א' כ"א) [וגורע] לא טוב היות. וכי מה צורך לכל באי עולם שיבואו לכאן. ללמדך שכל המאבד נפש אחת מישראל כאילו אבד עולם מלא וכל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא:

חלוקה היסטורית של המדרשים

המאה השלישית	המאה הרביעית	המאה החמישית	המאה השישית	המאה השביעית	המאה השמינית	המאה התשיעית	המאה העשירית	המאה האחת עשרה	המאה השלוש עשרה	המאה הארבע עשרה
מכילתא דרבי ישמעאל										
ספרי במדבר										
ספרא										
ספרי זוטא במדבר										
ספרי דברים										
ספרי זוטא דברים										
מכילתא דברים										
סדר עולם										
פרק שירה										
מכילתא דרשב"י										
אבות דרבי נתן										
בראשית רבה										
ויקרא רבה										
מדרש תנחומא (רוב קדום)										
מדרש תנחומא (רוב ביניים)										
מדרש תנחומא (רוב מאוחר)										
פסיקתא דרב כהנא										
פסיקתא רבתי (פסקאות קדומות שמקורן בפסיקתא דרב כהנא)										
פסיקתא רבתי (רוב הדרשות)										
פסיקתא רבתי (דרשות מאוחרות)										
שמות רבה ב										
שמות רבה א										
שמות רבה השלם										

תדפיס מתוך הספר

מבוא למדרשים

ענת רייזל

הוצאת תבונות

מכללת הרצוג - גוש עציון

02-9937333

תדפיס מתוך הספר

מבוא למדרשים

ענת רייזל

הוצאת תבונות

מכללת הרצוג - גוש עציון

02-9937333

Summary

Seder Olam – Rabbinic
Chronography

Avot dRabbi Natan – Rabbinic
Expansion of Pirkei Avot

Introduction to Midrash

Wednesdays @8:45pm
beginning April 27

DATES:

April 27

May 11

May 25

*Is Midrash supposed to
be taken literally?
Is it just stories?*

Rabbi
Chaim
Metzger

ZOOM LINK

TINY.CC/CHAIMMETZGER

& IN-PERSON AT BAYT!

JARVIS FREEDMAN LIBRARY

For More Information :
cmetzger@torontotorah.com

Please email
cmetzger@torontotorah.com
to sign up for sources and
recordings

תורת ה' תמימה
A BEIT MIDRASH FOR
TORAH

לך אתגנה ולרעך
A BEIT MIDRASH FOR
ZIONISM

חנוך לנוער על פי דרכו
A BEIT MIDRASH FOR
STUDENTS

בנות מלכים ביקרונתן
A BEIT MIDRASH FOR
WOMEN

בכל מלאכת הקודש
A BEIT MIDRASH FOR
PROFESSIONALS

Count the Omer

Today is 40 days, which is
5 weeks and 5 days of the
Omer

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעֹמֶר.

40. הַיּוֹם אַרְבָּעִים יוֹם
שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה שָׁבוּעוֹת
וְחֲמִשָּׁה יָמִים בַּעֲמֹר: